וכתב פנקסון · כתב שנמתנה והאי קרא בעזרא כתיב שהיו שוכתבין בימיו כתב משונה שנמתנה ע"י מלאך שכתב מנא מנא תקל ופרסין, בימי דניאל כתב דלתרמי ולשון ארמי ולתרמי לא כהלין כתבא למיקרא (דכתיב שחטאו) לא היו יכולין לקרות כתב שכתב המלאך בימי בלשאצר והיו שם יהודים הרבה ע"מ שנתנה להם לתומו כתב שבימיו מתיר להתפטר מן עברי לתשורים שנתן להם בימי דניאל וכתב בו את התורה בכתב אשורית: **כתב זה נקרא פטורים ליישראל** · בימי משה ולמה ולא כהלין כתבא למקרא דכיון שחטאו תורה אור בבית ראשון וגזו את התורה נהפך להם לרועץ לשון תרגון לויב (שמות מבצר שלכם לירושלים, ואיכא שני קא מאבדא: **נס סיום מניד משנה** · מה שנכתבת את משנה התורה הזאת: **אשיב לך** · אחזיר לך מה שנכתבת את משנה התורה הזאת: **ווי הטפחדים** · יתדות כסף המשון כמין אונקלות וקבעום בטמודים שבהם תוחבין לולאות קלעי האהל והמסך וכל אונקלאות דומין לוין אלמת בימי משה עשויין הוין כגון שלנו (ח): והטפחדים לא נשתנו ל"ג לה בתוספתא ה"ג בתוספתא מה לשונם לא נשתנה דהא ד"ה בלשון הקודש נאמרה ועדיין בלשון הקודש היא: **כמו קמיע** · קטנה בכתב דק שהיא קלה לשלח: **שויתי ה' לנגדי** · סיפיה דקרא "כי מימיני בל אמוט" דוד המלך על שם ספר תורה שנזרעו אמר: **לא נשתנה כל עיקר** · משמע לא נשתנה מהם כלל דהא עליה דה' אחי לאיפלגא ומאי "לא כהלין כתבא למיקרי": **יפה** · בא"ת ב"ש-מנא מניח לא זו וכתב מה שבלב במקום מ"ם סתום יו"ד הסמוכה לה, ובמקום ט"ן כתוב טי"ת, ובמקום אל"ף כותב מי"ו: **ופרסין** · שמי פרסות משמע וזו היא פריסת מלכותו ויהיבת למדי ופרס: **מפסום נגקפי אפלגן** · עשאן *)שלא תיבות של תמשה אותיות ליקח אותיות הראשונות של כל תיבה ומשאן תיבה אחת ואחר כך ליקח האמצעיות והסופיות: **נמי פסירה לי** · שכבר נשאתי שמונה עשרה: **חסריה לנגבא נפשיה לשלמא נקט** · כשהגנב חסר שאינו מולא מקום לגנוב מחזיק עצמו בעוטה כאילו שלום כלומר "מפני שזקפם ותשם כאן אתה אומר שאני אסורה לך": **קנפס בם שבע** · שבא עליה י"ג ביאות ומקנאתם בין תשמים לתשמים ובמקרא זה כתובים שלש עשרה תיבות ותבא בת שבע אל המלך אל המלך החדרה והמלך זקן מאד ואבישג השונמית משרת את המלך: **סתירו לו ליפר** · עם אבישג ופנ"ל שנאסר ייחוד של פנויה: **ולא פסירו לו לגרש** · אחת מי"ח ויש אומרים (ב): **פור מסך נפשלו** · בשביל שלא ולין אלא אלא אשתו*: **ילדו לעדי לוונו** · בתריה כתיב: **אדם שמתה אשתו בימיו** · עולם חשך בעדו שנאמר "אור חשך באהלו ונרו עליו ידעך", ר' יוסי בר חנינא אמר פסיעותיו מתקצרות שנאמר "יצרו צעדי אונו", רבי אבהו אמר עצתו נופלת שנאמר "ותשליכהו עצתו", אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן *קשה לזווגם כקריעת ים סוף שנאמר "אלהים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות (אל תיקרי מוציא אסירים אלא כמוציא אסירים אל תיקרי בכושרות אלא בכי ושירות) אני והאמר רב יהודה אמר רב *"ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני" לא קשיא הא בזווג ראשון הא בזווג שני, א"ר שמואל בר נחמן לכל יש תמורה חוץ מאשת נעורים שנא' "ואשת נעורים כי תמאס", מתני לה רב יהודה לרב יצחק בריה *"אין אדם מוצא קורת רוח אלא מאשתו ראשונה שנא' "יהי מקורך ברוך ושמח מאשת נעורך

*) ממם תיבות של שלש אותיות ולירף כל"ל

ארבעים יום קודם יצירת הולד · ומ"מ משעה תפלה בתוך מ' ימים להפכו לא לזכר לא לנקבה כדאמרינן בברכות (דף ס:) מ' יום קודם יצירת הולד אדם מתפלל על עצמו שהלד זכר אפילו זווג ראשון מתפלל בתפלה כדאיתא במועד קטן (דף יח:) אין עשאין עשים במועד אבל מתרמין שמא יקדמנו אחר ברמאים: ולימא

רבינו חננאל

שקרמו משה ואע"פ שלא נתנה על ידו נשתנה כתב על ידו דכתיב וכתב הנשתונין כתוב ארמית ומתורגם ארמיתו וכתוב ולא כהלין כתבא למיקרא סכלל שנשתנה הכתב שנאמר וכתב לו את משנה התורה הזאת על ספר כתב העתיד להשתנות ולמה נקרא אשורי שעלה עשרון מאשור ואין הלכה כמר עוקבא דהא קייסא כתבאי ולא כר' יוסי אלא קיי"ל כך שכתב זה ניתן למשה בסיני כראמרינן פ"ם וסד"ך שבלוחות בנס היו עומדין וכן ווי העמודים ואין הלכה כמותו שנשתנה אלא כר' אלעזר המודעי דאמר כתב זה לא נשתנה כל עיקר סעולם. דר' אלעזר המודעי לגבי דני רב הוא ולית הלכתא כתלמיד בתרי רב. וכן הלכה כר' אלעזר המודעי וקיי"ל כר' אלעזר המודעי שאמרו משום כי כתב זה לא נשתנה כל עיקר כו'. ולמה נקרא אשורי שמישור באותיותיו וכו' ולא עוד אלא שנמר' אומר בכתב זה ניתנה תורה לישראל ר' אומר מסני שמישור בכתבו וכו' ניתנה התורה לישראל וכיון שנשאר נהפך לרועץ מלשון תרגום ויצנן דרעץ כלומר דרוץ וכיון ששבו חזר לאחר שנאמר שובו לביצרון אסירי תקוה גם היום מגיד משנה אשיב לך. א"ר שמעון חסירא המתפלל צריך שיראה עצמו כאילו שכינה כנגדו שנאמר שויתי ה' לנגדי תמיד נהפך לרועץ מלשון תרגום ויצנן דרעץ כלומר דרוץ וכיון ששבו חזר לאחר שנאמר שובו לביצרון אסירי תקוה גם היום מגיד משנה אשיב לך. א"ר שמעון חסירא המתפלל צריך שיראה עצמו כאילו שכינה כנגדו שנאמר שויתי ה' לנגדי תמיד ולמאן דאמר לא נשתנה כתב זה לא כל עיקר אמאי לא כהלין כתבא למקרא אמר רב בנימטריא הוה כתיב יפה יפה אריך פנ חכם. שמואל אמר מפסום נגקפי אפלגן. לרב נגיק מן א"ת ב"ש ר"ם מן. הנה פ"ם מן ים תו"ן מן מן ואל"ף מן את הרי מנא. וכן כולם לשמואל מן פ"ם מפסום וט"ן מן נגקפי ואל"ף מן אפלגן. הרי מנא. וכן כל אות ואות משלשתן תיבת אחת. ר' יוחנן אמר אנם אנם לר' יוחנן נסיק ליה מפשה לשעלה לרב אשי נמא נמא קתל פורסין אות מן אמצע אות מתחלתו ואות מסיום הרי תיבה ופתרון כולן אחד מנא מנא תקל ופרסין: ירושלמי וקרא בו כל ימי חייו הדברים קל וחומר ומה אם המלך שנרכי כל ישראל עליו חייב לקרוא כל ימיו התורה על אותה

מאגנה לאה נקרא (הגהה) "אשורית"

נוטאר/מאגנה ד' דרות האה היו כתב אל הקיר באצבע יד מלך ביאל דניאל

נוטאן אבישג

נוטאן/מאגנה מאמרות בנוסא הקטר בין איש לאשתו

[אל] - אלי - קו דנא אנכר האלה "אותו"

עין משפט נר מצוה

ס [א] מיי' פ"ד מה"ל פלה הלכה טו טוש"ע ל"מ סי' נ"ס סעיף ל' וכרב אלפס ברכות פרק ה דף כט:

א מיי' פ"ב מסל' מלכים הלכה ל':

סא ב מיי' שם הלכה ג:

רש"ל פ"ז דניאל כתב דלתרמי ולשון ארמי ולתרמי לא כהלין כתבא למיקרא (דכתיב שחטאו) לא היו יכולין לקרות כתב שכתב המלאך בימי בלשאצר והיו שם יהודים הרבה ע"מ שנתנה להם לתומו כתב שבימיו מתיר להתפטר מן עברי לתשורים שנתן להם בימי דניאל וכתב בו את התורה בכתב אשורית: כתב זה נקרא פטורים ליישראל · בימי משה ולמה ולא כהלין כתבא למקרא דכיון שחטאו תורה אור בבית ראשון וגזו את התורה נהפך להם לרועץ לשון תרגון לויב (שמות מבצר שלכם לירושלים, ואיכא שני קא מאבדא: נס סיום מניד משנה · מה שנכתבת את משנה התורה הזאת: אשיב לך · אחזיר לך מה שנכתבת את משנה התורה הזאת: ווי הטפחדים · יתדות כסף המשון כמין אונקלות וקבעום בטמודים שבהם תוחבין לולאות קלעי האהל והמסך וכל אונקלאות דומין לוין אלמת בימי משה עשויין הוין כגון שלנו (ח): והטפחדים לא נשתנו ל"ג לה בתוספתא ה"ג בתוספתא מה לשונם לא נשתנה דהא ד"ה בלשון הקודש נאמרה ועדיין בלשון הקודש היא: כמו קמיע · קטנה בכתב דק שהיא קלה לשלח: שויתי ה' לנגדי · סיפיה דקרא "כי מימיני בל אמוט" דוד המלך על שם ספר תורה שנזרעו אמר: לא נשתנה · לא נשתנה מהם כלל דהא עליה דה' אחי לאיפלגא ומאי "לא כהלין כתבא למיקרי": יפה · בא"ת ב"ש-מנא מניח לא זו וכתב מה שבלב במקום מ"ם סתום יו"ד הסמוכה לה, ובמקום ט"ן כתוב טי"ת, ובמקום אל"ף כותב מי"ו: ופרסין · שמי פרסות משמע וזו היא פריסת מלכותו ויהיבת למדי ופרס: מפסום נגקפי אפלגן · עשאן *)שלא תיבות של תמשה אותיות ליקח אותיות הראשונות של כל תיבה ומשאן תיבה אחת ואחר כך ליקח האמצעיות והסופיות: נמי פסירה לי · שכבר נשאתי שמונה עשרה: חסריה לנגבא נפשיה לשלמא נקט · כשהגנב חסר שאינו מולא מקום לגנוב מחזיק עצמו בעוטה כאילו שלום כלומר "מפני שזקפם ותשם כאן אתה אומר שאני אסורה לך": קנפס בם שבע · שבא עליה י"ג ביאות ומקנאתם בין תשמים לתשמים ובמקרא זה כתובים שלש עשרה תיבות ותבא בת שבע אל המלך אל המלך החדרה והמלך זקן מאד ואבישג השונמית משרת את המלך: סתירו לו ליפר · עם אבישג ופנ"ל שנאסר ייחוד של פנויה: ולא פסירו לו לגרש · אחת מי"ח ויש אומרים (ב): פור מסך נפשלו · בשביל שלא ולין אלא אלא אשתו*: ילדו לעדי לוונו · בתריה כתיב: אדם שמתה אשתו בימיו · עולם חשך בעדו שנאמר "אור חשך באהלו ונרו עליו ידעך", ר' יוסי בר חנינא אמר פסיעותיו מתקצרות שנאמר "יצרו צעדי אונו", רבי אבהו אמר עצתו נופלת שנאמר "ותשליכהו עצתו", אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן *קשה לזווגם כקריעת ים סוף שנאמר "אלהים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות (אל תיקרי מוציא אסירים אלא כמוציא אסירים אל תיקרי בכושרות אלא בכי ושירות) אני והאמר רב יהודה אמר רב *"ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני" לא קשיא הא בזווג ראשון הא בזווג שני, א"ר שמואל בר נחמן לכל יש תמורה חוץ מאשת נעורים שנא' "ואשת נעורים כי תמאס", מתני לה רב יהודה לרב יצחק בריה *"אין אדם מוצא קורת רוח אלא מאשתו ראשונה שנא' "יהי מקורך ברוך ושמח מאשת נעורך

*) ממם תיבות של שלש אותיות ולירף כל"ל

כמה וכמה: אין רוכבין על סוסי ולא ישבין על כסאי ולא משתמשין בשרביטי ואין רואין אותו ערום ולא כשרוא מסתפר ט': ירושלמי ר' יוחנן סלק גבי ר' יהודה נשיאה נפק לגבית בחלוקא דציתנא א"ל חזור לבית הלוקן דשמרא משום סלק ביטיו תחזינה עינך כי נפק חמא ר' דגינא בר' סיסי מפצע קיסין פ' מבקע עצים א"ל לית דין כבורך א"ל ומה נעביד ולית מאן דישמשיני א"ל לית לך מאן דישמשך לא הויתה מקבל מרחניי תרגם רב יוסף מטיני מטרניא גילון עליהן והקשיבו בית ישראל למה לא הבתתן כ"ר מתנתא לכהניא. אמר ישראל מלכא נסיב כולא. ובית המלך האזינו כי לכם המשפט. מסקתם ווה יהיה משפט הכהנים עתיד אני לפרע מכם שהכל תלוי בכם. שמע ר' יהודה נשיאה וכעס יוסף מעוני פחד וברח וכו' א"ר יוחנן אבישג מותרת לשלמה שהוא מלך והמלך משתמש בשרביט המלך. אבל ארוניה הדיוט הוא ואסורה לו. ענין אבישג שאמר לדוד נסבן ואמר לה אסירת לי דהא נסבנא ח"ח נשי. ואמרה ליה היא חסריה לנגבא כו'. כלומר אחד תשש כחו. ואמר חזרתני בתשובה. כן אתה זקנת ואין בך כח לתשמיש אשה מפני כך האמר אסרת לי וכו': א"ר יוחנן קשין נירושין שהיו לדוד ליחיד בפנויה ולא התירו לו לגרש אחת: כל מי שסתה אשתו ראשונה בחייו כאלו נהרג כתב"ק ביטוי שנאמר הנני לוקח את מחסר ענין וכתיב ותמת אשתי בערב. ובמקרש כתיב את מקרשי נאון עזכם. ולא עוד אלא עולם חשך בעדו שנאמר אור חשך באהלו ופסיעותיו מתקצרות שנאמר יצרו צעדי אונו ועצתו מתבטלת שנאמר ותשליכהו עצתו. א"ר אלעזר המגרש אשתו ראשונה מזבח מוריד עליו דמעות שנאמר וזאת שנית תעשו כסות דמעה את מזבח ה' בכי ואנקה מאין עוד פנות אל המנחה ולקחת רצון מידכם וכתיב ואמרתם על מה, על כי ה' העיד בינך ובין אשת נעוריך אשר אתה בגדתה בה והיא חברתך ואשת בריתך. א"ר יוחנן ואיתימא ר' אלעזר אין אשתו של אדם מתה אלא אם כן מבקשין ממנו ממון ואין לו שנאמר ואם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתיך ואי"ר יוחנן כל אדם שמתה אשתו ראשונה כאילו חרב בהמ"ק בימיו שנאמר ויאמרתם (ב): עור מסך נפשלו · בשביל שלא ולין אלא אלא אשתו*: בן אדם הנני לוקח ממך את מחמד עיניך במגפה לא תספד ולא תבכה ולא תבוא דמעתך וכתיב ואדבר אל העם בבקר ותמת אשתי בערב וכתיב הנני מחלל את מקדשי גאון עוזכם מחמד עיניכם, אמר רבי אלכסנדרי כל אדם שמתה אשתו ראשונה כאילו חרב בהמ"ק בימיו שנאמר